

Vzajemno zavarovancem!

Potem ko so spretni, brezobzirni in grabežljivi lastnili tovarne, podjetja, razpoložljive javne površine, nam pobrali delnice, tistim, ki so jih obdržali, pa z igrčkanjem z vrednostnimi papirji bistveno znižali vrednost delnic, so se zdaj lotili še javnih služb. Zasebne ambulante, v katerih večinoma delajo zdravniki, zaposleni v javnem zdravstvu, povzročajo nered v javnem zdravstvenem sistemu in podaljšujejo vrste pri zahtevnih diagnostičnih in terapevtskih posegih za vse, ki si ne morejo privoščiti obiska v zasebni ambulanti. Vodstvo zdravstvene zavarovalnice Vzajemna, ki vsak mesec zbira naše prispevke za dopolnilno zdravstveno zavarovanje, hoče dobiček iz leta 2008 preusmeriti iz zdravstva v zasebne vode, namesto da bi nam, denimo, znižalo mesečne prispevke. Javni domovi za starejše naj bi postali zasebni, češ da bodo kot delniške družbe bolje poslovali. Pokojninska blagajna lastnike kapitala čedalje bolj bode v oči, saj hočejo vnovič znižati prispevke za pokojnine. Mlade prepričujejo, naj vlagajo v drugi in tretji steber, ker da prvi steber ne bo zdržal. K sreči nam pomaga recesija, ki je pokazala, kako ničevi so pokojninski skladi, ki jih imajo v rokah različne zasebne korporacije, ki se z njimi igrajo in vsakih nekaj desetletij ljudem poberejo privarčevano. O tem, da vsaj četrtina delavcev ob minimalnih plačah ne more varčevati za starost, nočejo slišati ne predstavniki kapitala ne politiki. Ste vedeli, da se je v ZDA v zadnjem letu za 80 odstotkov zvišalo število starejših od 75 let, ki iščejo službo? Natančno tja, v ameriški sistem bogatih in revnih pa nas skušajo spraviti naši nadebudni mladci!

Te dni v zvezi društev upokojencev teče hkrati dvoje aktivnosti: spodbujanje javnosti k dosledni ločitvi javnega in zasebnega zdravstva ter priprave na zbiranje pooblastil članov Vzajemne, da bomo predstavniki civilne družbe lahko vsa sredstva, ki jih plačujemo Vzajemni, preusmerili v boljšo dostopnost in v večjo kakovost javnega zdravstva. Vsa gospodinjstva v Sloveniji bodo dobila izvod izredne številke ZDUS plusa, kjer bo natančno opisano, zakaj v Zvezi društev upokojencev, nevladni neprofitni organizaciji upokojencev želimo in hočemo prevzeti nadzor nad sredstvi Vzajemne. Priloženo bo pooblastilo, ki ga lahko člani družine fotokopirajo, da bodo napisali pooblastilo vsi, ki soglašajo z našo pobudo. V društvih boste organizirali pobiranje teh pooblastil, natančna navodila pa boste predsedniki društev dobili na delovnih sestankih v pokrajinah, ki jih bomo pripravili med 6. in 13. julijem.

Računamo na vas. Samo enotni in množično bomo enakovreden sogovornik tistim, ki odločajo o našem življenju in o življenju naših otrok in vnukov!

Mateja Kožuh Novak

vsebina

Kakšno zdravstvo potrebujemo? -----	2
Zdravstvo naj bo enako dostopno! -----	4
Obvestila -----	6
Priloga Vzajemna -----	7
ZDUS v mesecu juniju -----	13
Slovenija v Evropi -----	14

Obiskujte strani www.zdus-zveza.si

Kakšno zdravstvo potrebujemo?

V zadnjih petnajstih letih se je naš zdravstveni sistem neprestano spreminjal, v zadnjih petih letih pa te spremembe tudi že vedno bolj občutimo na svoji koži. Družbene spremembe so tako uporabnikom, tudi kot izvajalcem zdravstvenih storitev prinesle marsikaj novega, žal pa le na prvi pogled zelo demokratičnega in evropskega. Z novimi zdravstvenimi zakoni je bil uveden nov javno-zasebni model financiranja in opravljanja zdravstvene dejavnosti. Tako je tudi v našem zdravstvenem sistemu prevladala tržna usmerjenost in odgovornost za lastno zdravje, gledana skozi finančno perspektivo, medtem ko so vrednote, kot so solidarnost, enakost, pravičnost postale ničvredne kot dediščina prejšnjega družbenega reda.

V čem je bistvo novega?

Po novem modelu se zdravstvena dejavnost financira z javnimi sredstvi v obliki obveznega zdravstvenega zavarovanja (prispevki zaposlenega in delodajalca) in z zasebnimi sredstvi, ki jih vplačuje vsak zavarovanec z zavarovalno premijo dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja. Sistem je oblikovan tako, da je za skoraj vsako zdravstveno storitev potrebna tudi participacija zasebnih sredstev prebivalcev iz njihovega dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja. S tem ko se je velika večina ljudi dopolnilno zavarovala, naj bi dokazali svojo odgovornost za lastno zdravje.

Tudi izvajalci zdravstvenih storitev (zdravniki, fizioterapevti in drugi zdravstveni delavci) so izkoristili nove možnosti in prosto izbiro opravljanja zdravstvene dejavnosti. Čedalje več izvajalcev se je odločilo, da zdravstvene programe, ki so jih uresničevali v zdravstvenem domu ali bolnišnici, prenesejo v svojo zasebno dejavnost, za katero so dobili koncesijo, kar pomeni, da so od občine ali države dobili časovno neomejeno pooblastilo za opravljanje svoje zasebne dejavnosti, od zdravstvene zavarovalnice pa finančna sredstva. Tako so lahko svojim potrebam prilagodili delovni čas in sprejem novih bolnikov ter se večinoma uspešno pogajali za financiranje zdravstvenih storitev.

Žal pred uvedbo novega načina financiranja in opravljanja zdravstvene dejavnosti ni bil opravljen pomemben in nujno potreben premislek, kako bo ta novi model deloval v sicer dobro organiziranem in delujočem zdravstvenem sistemu, ki pa je nastajal in se razvijal v popolnoma drugačnih okoliščinah, brez zasebnih pobud in tržno naravnanih razmer.

Velika napaka je bila storjena tudi s pomanjkljivo zakonsko ureditvijo tega javno-zasebnega modela financiranja in opravljanja zdravstvenih storitev, ki si jo je lahko vsak razlagal po svoje, kot mu je najbolj ustrezalo. To je najbolj koristilo novim lastnikom kapitala in tržno naravnemu delu zdravnikov ter drugih zdravstvenih delavcev.

Ves ta čas so politiki in nekateri izvajalci ljudi dobesedno zavajali in trdili, da imamo v Sloveniji zelo solidaren zdravstveni sistem, kjer so vsi ljudje zavarovani, da imajo vsi prebivalci dostopne in brezplačne zdravstvene storitve, da ne privatiziramo zdravstvene dejavnosti, ker so zasebni izvajalci del javne zdravstvene službe, da z zasebno dejavnostjo v javnem zdravstvenem sistemu izboljšujemo dostopnost, učinkovitost in kakovost zdravstvenih storitev.

IN MEMORIAM

Neposredno pred tiskom te številke ZDUS plusa smo izvedeli žalostno novico, da je med dopustovanjem na Hvaru nenadoma odpovedalo srce Jaku Koprivcu, dolgoletnemu uredniku Dela, sedaj, v pokoju, članu uredniškega odbora ZDUS plusa in članu sveta zavoda glasila ZDUS in ZPIZ Vzajemnost. Meseca oktobra bi Jak Koprivc dopolnil 70 let.

Posledice uvedbe novega modela

Javno-zasebni model se razvija nenadzorovano in v škodo ljudi. Večina ljudi, ki so obvezno in dopolnilno zavarovani, se še vedno ne zaveda, da morajo za skoraj vse zdravstvene storitve doplačevati iz svojega žepa. Še bolj tragično je, da ljudje nimajo nadzora nad svojimi premijami v dopolnilno zavarovanje. Dopolnilno zdravstveno zavarovanje je bilo namreč pod pretvezo edino zveličavnih tržnih zakonitosti in evropskih »dobrih praks« preneseno v zasebne komercialne zavarovalnice, kjer pa se lahko cene premij prosto oblikujejo ali - bolje rečeno - višajo ter tako lastnikom povečujejo dobičke. Kmalu je postalo jasno, da vsi prebivalci niso zavarovani, saj neka-

Treba je vlagati v zdravje ljudi

- Le zdravi in zadovoljni ljudje ustvarjajo in prispevajo k premagovanju krize.
- Za boljše zdravje ljudi je treba zdravstveni sistem narediti enak za vse, bolj dostopen in pravičen.
- Potrebujemo natančen in pregleden načrt zdravstvene reforme in usmeritev v razvoj neprofitnega in vsem dostopnega javnega zdravstvenega sistema, v varovanje zdravstvenih pravic.
- Takšna usmeritev je najboljšje jamstvo za boljše zdravje, kot tudi za ustvarjalnost in trdoživost našega prebivalstva, kar naša država potrebuje bolj kot kadarkoli doslej.
- Ali res politiki mislijo, da so v času krize bolj prizadeti lastniki kapitala kot delavke in delavci, ki so v strahu pred izgubo službe in na robu preživetja?

teri - od brezdomcev do študentov in brezposelnih, njihovega števila se do danes ni dalo ugotoviti - zavoljo različnih razlogov nimajo niti obveznega niti dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja. Vedno več je ljudi, ki so na robu preživetja in ki si lahko plačajo le obvezno zdravstveno zavarovanje, zanje skoraj nobena zdravstvena storitev ni več dosegljiva in si ne morejo več privoščiti, da bi bili bolni. Čedalje več je tudi tistih, ki si le stežka plačujejo zavarovalno premijo

Zavzemamo se za:

- javni in nepridobitni zdravstveni sistem, ki mora biti solidaren in pravičen, univerzalen in dostopen za vse ljudi;
- ločitev javnega in zasebnega financiranja ter opravljanja zdravstvene dejavnosti;
- solidarnost in pravičnost pri porazdelitvi bremen za finančno vzdržnost zdravstvenega sistema tako, da revnejši ne bodo plačevali v zdravstveno blagajno več kot bogatejši;
- zbrana sredstva za zdravstvene storitve moramo ohraniti v zdravstvenem sistemu in jih porabiti izključno za delovanje in razvoj sistema;
- dostopnost do zdravstvenih storitev mora biti enakomerna, kakovostna in učinkovita;
- zdravstveni sistem mora biti po meri ljudi, upoštevati mora njihove potrebe in želje;
- civilna družba mora soodločati pri oblikovanju in razvoju zdravstvenega sistema;
- odnos do varčevalnih ukrepov mora biti analitičen in selektiven ter ne sme zmanjševati zdravstvenih pravic.

Za vzdržnost sistema je treba:

- selektivneje širiti prispevne osnove in določiti realnejše prispevne osnove za določene kategorije zavarovancev ter zagotoviti večji nadzor nad plačevanjem prispevkov;
- v začetku leta določiti pogoje poslovanja javnih zdravstvenih zavodov;
- povečevati odgovornost pri poslovanju, vodenju in organizaciji dela javnih zdravstvenih zavodov;
- okrepiti vse vrste nadzora, finančnega, upravnega in strokovnega ter zagotoviti sankcioniranje kršitev;
- uporabiti zbrana sredstva iz dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja izključno za delovanje zdravstvenega sistema;
- ohraniti zbran denar za zdravstvene storitve v zdravstvenem sistemu, kot je oprostitev DDV za zdravila in medicinske pripomočke in neobdavčitev dobička.

dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja; to lahko storijo le, če si odtrgajo pri hrani in od drugih življenjsko nujnih stroškov, vendar se morajo postaviti v vrsto in potrpežljivo počakati, da pridejo na vrsto na pregled ali na operacijo. So pa nekateri, ki zlahka sežejo v svoj žep in si kupijo katerokoli zdravstveno storitev ali takojšen dostop do operacije ali diagnostičnega postopka.

Potrebna je posodobitev zakonodaje, da bo:

- povečala pomen in okrepila delovanje primarnega zdravstvenega varstva;
- jasno ločila javno od zasebnega opravljanja zdravstvenih storitev;
- zagotovila neprofitno dopolnilno zdravstveno zavarovanje;
- zakonsko uredila pogoje podeljevanja in delovanja koncesionarjev;
- zagotovila ustrezne kadrovske zmogljivosti (ne pavšalno zniževanje števila zaposlenih brez proučitve strokovnih normativov in standardov, preprečevanje deficitarnosti posameznih zdravstvenih poklicev in izgorevanje zaposlenih na delovnem mestu);
- zagotovila soglasje s socialnimi partnerji, strokami in civilno družbo.

Dandanašnji vedno več ljudi občuti, da imajo slabši dostop do zdravstvenih storitev, da dostopnost ni za vse ljudi enaka, da je vedno težje priti do zdravnika na primarni ravni, pa tudi v bolnišnico, da je vedno težje dobiti na enem mestu več vrst zdravstvenih storitev. Dostopnost ni slabša samo zaradi tega, ker si nekateri ljudje ne morejo privoščiti dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja ali si kupiti takojšen dostop do zdravnika ali operacije, ampak se slabša tudi zaradi prevelike razpršenosti zdravnikov in zdravstvenih storitev (okrnjeno delovanje zdravstvenega doma), geografske neenakomerne dostopnosti ter premajhnega števila izvajalcev zdravstvenih storitev (zdravnikov, medicinskih sester, fizioterapevtov ...).

Zdravstvo naj bo enako dostopno!

Aktivnosti za ločitev javnega in zasebnega zdravstva v pokrajinskih zvezah in v društvih so stekle izjemno dobro. Do konca junija nam je uspelo v različnih krajih pripraviti 35 okroglih miz, v naslednjih dneh pa jih bomo pripravili še šest. Pričakovali smo sicer večjo udeležbo članov društev, očitno pa med njimi še vedno prevladuje miselnost, da ne morejo pripomoči k spremembi razmer v sodobni slovenski družbi. Posameznik res ne more narediti nič, če ni ravno predsednik države, vlade ali politične stranke ali pa vpliven podjetnik, bančnik. Skupaj pa lahko člani civilne družbe naredimo veliko. Namen v maju in juniju sklicanih okroglih miz je bil obvestiti javnost, da upokojenci ne bomo sedeli križem rok in gledali, kako zasebniki vdirajo v javni zdravstveni sistem in zmanjšujejo možnost vstopa v sistem tistim, ki nimajo sredstev, da bi si plačali obisk pri zasebnikih. Na vseh okroglih mizah so nas naši člani, pa tudi predstavniki primarnega zdravstva in lokalnih skupnosti podprli v naših prizadevanjih, da bi zakon zagotovil, da bo javno zdravstvo enako dostopno vsem prebivalcem Slovenije. Tisti, ki menijo, da bo zanje bolje poskrbljeno v zasebnem sistemu, naj v njem ostanejo do konca, to je do vrhunskih operacij in diagnostičnih metod. Prav pri teh dajejo zdravniki, ki delajo v zasebnem in v javnem sistemu, razliko med pacienti, saj tistim, ki jih obiskujejo in jih plačujejo, v zasebnih ambulantah odpirajo pot do zahtevnejših posegov mimo javnih čakalnih vrst. Na okroglih mizah smo slišali veliko o tem, koliko časa ljudje čakajo v javnem zdravstvu na zobozdravstvene storitve in kako hitro pridejo na vrsto v tem sistemu, če storitve plačajo. Pripovedovali so o tem, da si pri zobozdravnikih ne upajo zahtevati računov, če pa račune že zahtevajo, so storitve dražje. Ljudje se zgražajo nad javnimi ustanovami, ki brez sramu ponujajo samoplačniške ambulante, sicer pa morajo ljudje več mesecev čakati na preglede. Pripovedujejo o zdravnikih v javnem zdravstvu, ki jih brez kakršnekoli slabe vesti v javnih ambulantah naročajo za nadaljnje preglede v svoje zasebne ambulante, češ da bodo tam hitreje in bolje oskrbljeni. Sprašujejo se, ali je prav, da zdravniki koncesionarji sami delajo manj specifične in občutljive hitre laboratorijske teste, namesto da bi bolnike pošiljali v laboratorij. Jezijo se nad koncesionarji, ki zapro ambulanto, češ da so porabili že vsa sredstva, ki jim jih je za storitve namenil Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, ali pa jim zaračunavajo storitve, ker da nimajo več sredstev iz rednega programa. Nihče ne razmišlja, da je to kršitev ustave in veljavne zakonodaje. Zdajšnja zakonodaja je tako ohlapna, da zavarovalnicam dovoljuje ponujati programe za preskakovanje vrst, kar je v nebo vpjoča kršitev ustavne pravice prebivalcev Slovenije.

Kot kažejo odmevi na naše okrogle mize, večina prebivalstva, tudi zdravstveni delavci v javnih zavodih, ki ne delajo pri zasebnikih, pričakuje, da bo državni zbor sprejel zakon, ki bo jasno ločil

javno in zasebno zdravstvo. Cilj naših aktivnosti so osveščeni poslanci državnega zbora, od katerih pričakujemo, da bodo tokrat brezkompromisno zastopali interese večine prebivalstva. Bitka bo še dolga in naporna. Vsak poslanec ima svojega zdravnika in zobozdravnika in ker imajo visoke osebne dohodke, je bolj verjetno, da hodijo v zasebne ambulante. Za zasebnimi zdravniki stoji mogočna farmacevtska industrija in industrija medicinskih aparatov. Zato bomo morali iskati različne oblike motiviranja poslancev državnega zbora, da bodo prisluhnili zahtevam civilne družbe.

Te dni začenjamo z drugo obliko lobiranja. Na upravnem odboru zveze smo se dogovorili, da bo glavna tema vseh pokrajinskih, medobčinskih in občinskih srečanj društev upokojencev ločitev javnega in zasebnega zdravstva. Na srečanjih, kjer se nas zbere veliko, bomo podpisovali »pismo mojemu poslancu«, ki ga bodo v jeseni, ko bo zakon prišel v državni zbor, predsedniki pokrajinskih, medobčinskih in občinskih zvez ter društev upokojencev nesli poslancem državnega zbora, ki zastopajo prebivalstvo območij, kjer delajo naše organizacije.

Podpise smo že zbirali na občnem zboru Medobčinske zveze društev upokojencev Šaleške doline, na letnem srečanju upokojencev društev Šaleške doline na Rogli, na dveh srečanjih s predsedniki društev Pokrajinske zveze Celje, na letnem srečanju članov Osrednje pokrajinske zveze društev upokojencev v Podpeči, na srečanju upokojencev društev Pirniče, Medvode in Smednik, na srečanju s člani društev iz Goriškega v Puconcih, kjer se nam je pridružil tudi poslanec državnega zbora Miran Györek in obljubil, da bosta sam in njegova poslanska skupina podprla naša prizadevanja.

Zakon bo v javni razpravi do sredine septembra 2009, kar je redkost v praksi vseh dosedanjih slovenskih vlad, ki so nam zakone pošiljale po elektronski pošti in v 14 dneh zahtevale naše pripombe. Naši strokovnjaki na področju zdravstva trenutno pripravljajo kratek povzetek najpomembnejših novosti v zakonu, ki jih objavljamo v tej številki, in pripombe na zakon, ki jih bomo do 15. julija poslali ministrstvu za zdravstvo, kot smo se dogovorili na pogovoru z ministrom Borutom Miklavčičem.

Zakon bo prišel v državni zbor predvidoma v oktobru 2009. Tedaj se bomo morali lotiti novih aktivnosti za prepričevanje poslancev. Začelo se bo volilno leto na lokalnem ravni, zato bodo naša ciljna publika tudi župani, ki so člani različnih strank.

Če hočemo premagati izjemno močan lobi zdravnikov, ki so naši novo tržno nišo v nemočnih bolnikih, bo moral prispevati k naši akciji prav vsak izmed nas, saj smo lahko uspešni le z množičnostjo. Poslanci državnega zbora, ki bodo odločali o zakonu, bodo morali videti, da se je ob tem zakonu dvignila večina prebivalstva in da morajo tokrat

pokazati, da so naši predstavniki v parlamentu. Ob tem, ko razmišljate, kaj lahko storimo mi, upokojenci, ko nimamo posebnih vzvodov za aktivnosti, naj vas spomnim, da so z nami vsi reprezentativni sindikati in mnogo društev bolnikov, izvzemši sindikat Alternativa. Z nami so tudi vsi tisti zdravstveni delavci, ki jim poklicna etika ne dovoli, da bi poleg rednega dela v javnem zdravstvu v zasebnih ambulantah ustvarjali dobiček na rovaš stisk svojih bolnikov.

Ministrstvo za zdravje bo jeseni dalo v javno obravnavo še en zakon, ki je nujen za ureditev kaosa, ki ga je v zdravstvenem varstvu povzročila nekontrolirana privatizacija, to je zakon o zdravstvenem zavarovanju in zdravstvenem varstvu. Takoj ko bo zakon prišel v javno razpravo, bomo v ZDUS plus objavili, katere novosti prinaša. Naši strokovnjaki bodo prav tako kot ob zdajšnjem zakonu pripravili strokovne pripombe, ki jih bodo morale obravnavati komisije za zdravstveno in socialno varstvo v vseh pokrajinskih zvezah.

Pozivamo vse naše člane, da se o tem zakonu pogovarjate s svojimi otroki, sorodniki in sosedi, da jih skušate motivirati, da se nam pridružijo v naših aktivnostih, saj je zdravje ena najpomembnejših vrednot prebivalcev Slovenije. Vse, kar želimo v Zvezi društev upokojencev Slovenije, je dobro organizirano javno zdravstvo, ki je enako dostopno vsakemu prebivalcu Slovenije in v katerem delajo zdravniki, ki spoštujejo Hipokratovo prisego, ki dajejo prednost svojemu poslanstvu pred zaslužkarstvom, ki obravnavajo vsakega bolnika enakopravno in ne glede na to, ali je bogat ali reven.

Pred nami je zahtevno leto. Recesija se pogloblja, čedalje več naših otrok in vnukov je brez dela, manjšina pa skuša na legalne in nelegalne načine in še vedno brez milosti ožemati osiromašeno večino. Pri tem je moralno najbolj sporno, ko se spravijo na nemočnega in prestrašenega bolnika. Naše pokojnine, ki polovici od nas komaj omogočajo preživetje, so področje nenehnih napadov predstavnikov kapitala, saj je blagajna, ki vsak mesec plačuje pokojnine več kot 500.000 prebivalcem, velika in vabljava. Nenasitni kapital skuša sredstva, ki jih mnogi med nami tako težko vsak mesec vplačujejo v blagajno Vzajemne zdravstvene zavarovalnice, odnesti na trg, kjer si želijo polniti žepe z obračanjem naših sredstev. Predstavniki javnih domov za starejše skušajo te domove sprivatizirati, povečati ceno bivanja v njih kljub temu, da vrednost pokojnin pada iz meseca v mesec. Upokojenci ne smemo več držati križem rok in nemočno opazovati, kako manjšina spretnih, pohlepnih in brezobzirnih siromaši večino. V Zvezi društev upokojencev Slovenije nas je več kot 234.000, dobro smo organizirani, velikokrat se srečujemo. Smo velika skupina prebivalstva. Skupaj in v sodelovanju s predstavniki delavstva lahko veliko naredimo za izboljšanje kakovosti našega življenja in življenja naših potomcev.

Veliko dela je pred nami. V zvezi računamo na vsakega od vas.

Mateja Kožuh Novak

Kušcer
Helena Rose Anu
Barla Darinka
Tamo France
Vpogon
Vojtkur Frčko
Vbojinc Ocotar
Jozef Korosic
Geogotiniš France
Mena Fučan
Srečno Korosic
Erika Zokcinskih
Tatjana Džurkovic
Ferb Marija
Podgoršek August
Leta Mla
Jozie Boritnar
Lokovec Alojz
Čiček Franc
Gmish Stanišlov

Poročilo o delu strokovnega sveta ZDUS za leto 2008*

Strokovni svet ZDUS je tudi v letu 2008 glavino dela namenjal dajanju idej, pobud in stališč upravnemu odboru ZDUS za oblikovanje in izbor programov na področju socialno-humanitarne dejavnosti za starejše: zmanjševanje revščine, enakopravna participacija starejših v slovenski družbi, na področju zdravja in zdravstvenega varstva, stanovanjske politike, oskrbe na domu in institucionalnega varstva starejših, varnosti starejših, medgeneracijskega sožitja, prostovoljnega dela v starosti in raziskovalnega dela o staranju. Strokovni svet je pripravil strokovne predloge za razvoj posameznih dejavnosti pri uresničevanju humanitarnega poslanstva ZDUS, obravnaval strokovne podlage za delovanje ZDUS na vseh treh ravneh organiziranosti, sodeloval pri pripravi novega statuta ter pri oblikovanju programov komisij. Pereče je bilo tudi dajanje pobud svetu za solidarno sožitje generacij in kakovostno staranje prebivalstva v Sloveniji v prizadevanjih za kontinuirano in usklajeno sodelovanje države, stroke in civilne družbe pri uresničevanju politike na tem področju.

Strokovni svet je spodbujal raziskave na področjih, pomembnih za starajočo družbo: izvedbo posveta o potrebah po raziskovanju na področju staranja in o vnovičnem vključevanju upokojenih raziskovalcev v raziskovalni proces ter raziskava ekonomske participacije starejših v slovenski družbi, sodeloval je tudi pri oblikovanju programa 8. Festivala za tretje življenjsko obdobje, aktivno sodeloval na mednarodni konferenci o solidarnosti in sožitju med generacijami, predvsem pa je sodeloval z Inštitutom Antona Trstenjaka, s Slovensko filantropijo in Socialno zbornico Slovenije pri oblikovanju skupnih programov.

Milan Pavliha, predsednik

**V tej številki ZDUS plusa popravljamo napako iz prejšnje številke, kjer je po krivdi tiskarskega škrata, iz poročila ZDUS o aktivnostih zveze lani, izpadlo poročilo Strokovnega sveta ZDUS.*

Ste vedeli?

- V Sloveniji 25 odstotkov starejših od 69 let živi z otroki in vnuki.
- 50 odstotkov delavcev v gospodarstvu ima manj ko 1.000 evrov plače.
- 25 odstotkov delavcev v javnem sektorju ima manj kot 1.000 evrov plače.
- 70 odstotkov starejših (60 +) pomaga otrokom.
- 66 odstotkov starejših pomaga otrokom v gospodinjstvu povprečno 216 dni v letu.
- 19 odstotkov jih povprečno 120 dni v letu pomaga pri bolnih vnukih.
- 40 odstotkov jih povprečno 198 dni v letu pomaga pri varstvu vnukov.
- 22 odstotkov starejših povprečno 59 dni v letu vodi otroke v šolo.
- 28 odstotkov pomaga otrokom s stanovanjem.
- 30 odstotkov starejših pomaga otrokom vsak mesec z denarjem, in to v povprečju s 100 evri na mesec.
- 26 odstotkov starejših pri večjih nakupih pomaga otrokom v povprečju z 32.913 evri.
- Vrednost letne pomoči otrokom in vnukom v denarju je 5,4 milijarde evrov (ura dela je 12 evrov).
- S prostovoljnim delom doma in zunaj doma prispevajo starejši družbi 7,8 milijarde evrov na leto.
- Pokojnine so del nacionalne ekonomije.
- Pokojnine so vir novih delovnih mest (zdravstvo, sociala, trgovina, pridelava hrane, turizem, komunalne dejavnosti).
- Napad na pokojnine je napad na kakovost življenja mlajših generacij!
- Dodatni pokojninski skladi so za lastnike kapitala igrčka za igro monópoli!

Slovenska Filantropija, združenje za promocijo prostovoljstva, razpisuje v okviru projekta Udeleževanje in spodbujanje medijev pri obravnavi razvojnih vprašanj

fotografski natečaj z naslovom Razvojni cilji in razvojna vprašanja.

Do leta 2015 je izkoreninjenje revščine namreč najpomembnejši razvojni cilj, ki si ga je ob prelomu tisočletja zastavilo 189 voditeljev držav sveta. Cilj razstave je s pomočjo fotografije spodbuditi vprašanja, povezana z bojem proti revščini v državah v razvoju. Minimalna velikost fotografij je format A3 (29,7/42 cm). Najboljše tri fotografije bodo nagrajene in uvrščene na mednarodno tekmovanje sodelujočih šestih držav ter razstavljene na mednarodni razstavi v okviru EU Development Days na Švedskem, vse pa bodo predstavljene na razstavi, ki bi potekala v mesecu oktobru v Ljubljani.

Fotografije do konca meseca septembra pošljite na naslov: Slovenska filantropija, Poljanska c. 12, 1000 Ljubljana, s pripisom »Foto natečaj«. Za dodatne informacije lahko zaprosite po telefonu na številko 01/430 12 88 ali pišete na elektronskem naslovu petra.zaloznik@filantropija.org.

Ne bomo več samo gledali, gremo v akcijo!

Demokracija se v praksi kaže kot vladavina ljudstva. Ker vsak član družbe ne more dnevno sodelovati pri vodenju družbe, izbiramo predstavnike na lokalni in državni ravni. Ti v našem imenu upravljajo s sredstvi, ki jih zbiramo za gradnjo cest, šol, gledališč, da se lahko šolamo, da imamo na voljo zdravnika, ko ga potrebujemo, in da imamo na stara leta, ko nam nekoliko opešajo moči, sredstva za preživetje.

Prav skupni žaklji (državni proračun, zdravstvena in pokojninska blagajna) so predmet nenehnih poskusov zlorab, zato je nujen učinkovit nadzor. V vsaki družbi spretni, močni in brezobzirni kaj hitro ugotovijo, koga morajo obiskati, mu pihati na dušo, ga podkupiti, ga ustrahovati ali kako drugače obvladati, da bodo lahko iz ozadja usmerjali skupen denar v lastne žepe.

Drastične družbene spremembe lahko primerjamo s potresom ali s poplavo. Pokopljejo ene politike (ljudi, ki urejajo razmere v družbi, da lahko živimo skupaj, brez nasilja) in naplavijo druge, običajno neizkušene. Slednji so lahek plen spretnih in brezobzirnih, ki jim ni mar, kako živijo njihovi sosede in so pripravljeni narediti vse za lastno bogatenje in pridobivanje moči. Natančno to se je zgodilo nam.

Če tisti, ki smo jih izvolili za svoje predstavnike v lokalni in državni upravi, ne sprejemajo zakonodaje, ki je po meri prebivalstva,

**Postanimo aktivni
upravljavci!
Usmerimo Vzajemno
na pravo pot.**

če ne uredijo nadzora nad spoštovanjem zakonov, mora to narediti civilna družba. Pa ne tako, da stopi na ulico. To je skrajni korak v demokraciji. Od predstavnikov v lokalni in državni upravi moramo zahtevati, da spoštujejo ustavo in zakone in da prisluhnejo potrebam prebivalstva.

Civilna družba je v Sloveniji po demokratičnih spremembah dogajanje samo nemo opazovala. Posamezniki, ki so opozarjali na to, da vodenje družbe prevzema oligarhija teh, ki so obogateli na račun siromašenja sodržavljanov, so bili redki in najpogosteje preslišani.

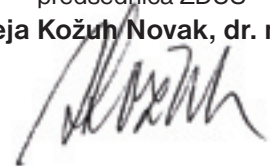
Upokojenci smo najboljše organizirana skupina prebivalstva. Več kot polovica nas je včlanjenih v Zvezo društev upokojencev, med seboj smo dobro povezani. Smo ustvarjalci visoko socialne države, ki je uspela obvladovati pohlep spretnih in močnih, ki je uspešno gojila princip medsebojne solidarnosti. Zaradi naših preteklih uspehov in izkušenj, zaradi kvalitete življenja naših

otrok in vnukov se moramo upreti pohlepnim in brezobzirnim ter jim pokazati, da njihove metode niso prave in da jih ne bomo tolerirali več. Dovolj jih imamo!

Mi, upokojenci, to zmoremo. Če bomo držali skupaj, če nas bo veliko, bomo izpeljali dogovorjene akcije, pri katerih bomo uporabili izkušnje in modrost, ki smo si jo nabrali skozi življenje.

Vnaprej hvala za vašo podporo. Več kot nas bo, lažje bomo uresničevali naše skupne cilje. V jasnih zahtevah, ki ste nam jih izrazili na okroglih mizah širom po Sloveniji, da stvari v našem družbenem ustroju začnemo obračati v pravo smer, bomo zagotovo uspeli. Upokojenci to znamo in zmoremo!

predsednica ZDUS
dr. Mateja Kožuh Novak, dr. med.

Spremenimo dogajanje v zavarovalnici Vzajemna, stopimo skupaj in prek ZDUS začnimo aktivno gospodariti z našim zdravstvenim denarjem!

V času krize se kopja varčevalnih ukrepov največkrat lomijo prav na hrbtih upokojencev. Povsem neupravičeno, saj smo mi družbi že dali ogromno in pravice, ki nam pripadajo, izvirajo iz naših preteklih vlaganj in ne iz sedanjih kriznih časov. Svoje smo še naprej pripravljene prispevati, saj smo del te družbe, a ne na račun našega normalnega življenja in zdravja. Saj nihče ne pričakuje »kdo ve kaj«, le človeka dostojno življenje bi radi živeli!

Kakšen je zdravstveni sistem v Sloveniji

Del tega je skrb za naše zdravje in učinkovitost zdravstvenega sistema v Sloveniji. Vsakomur je jasno, da zdravnika in zdravstvene storitve največkrat potrebujemo prav upokojenci. Že pred 16 leti smo se v Sloveniji odločili, da bomo participacije, ki smo jih plačevali neposredno sestram v ambulantni, zamenjali s sistemom prostovoljnega dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja. Njegovo bistvo je, da vsak zavarovanec plačuje mesečno premijo ne glede na to, ali zdravnika potrebuje ali ne. Za tako plačevanje premije se je odločilo skoraj 1,5 milijona Slovencev, ki jo zdaj vplačujejo trem zavarovalnicam: Vzajemni, Triglavu in Adriaticu Slovenica.

Gre za zelo utečen sistem, s katerim plačamo od 5 pa vse do 90 odstotkov cene zdravstvenih storitev in zdravil, ki jih potrebujemo (preostali delež poravnamo s prispevki obveznega zdravstvenega zavarovanja. Z dopolnilnim zdravstvenim zavarovanjem tako v Sloveniji letno zberemo približno 420 milijonov evrov (nekdanjih 100 milijard tolarjev). Kljub številnim prizadevanjem in preračunavanjem, da bi to ogromno vsoto zagotovili iz javnih blagajn (kamor se natekajo davki, prispevki, trošarine in še kaj), se je doslej vedno znova pokazalo, da to enostavno ni možno. Država Slovenija jih ne more zagotoviti drugače, kot iz zasebnih virov. Torej od vseh nas: upokojencev, delavcev in ostalih zavarovanih oseb.

Ukinitev dopolnilnega zavarovanja je v praksi zelo težko izvedljiva

Pobuda, da bi ukinili dopolnilno zavarovanje in vse skupaj spet prenesli na ZZZS (Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije) oziroma, da bi bil zdravstveni sistem navidezno povsem brezplačen, v sebi skriva več nedorečenosti.

Ukinitev dopolnilnega zavarovanja bi spet prinesla **participacije**, ki bi finančno **bolj obremenile šibke in bolne**.

Če bi dopolnilno zavarovanje zgolj prenesli za ZZZS, bi nas državljane zdravstvo stalo enako, a bi praksa najbrž prinesla kopico težav. Na primer: prekiniti bi bilo treba skoraj 1,5 milijona pogodb in napisati 1,5 milijona novih pogodb (samo strošek odpovedi in sklenitve novih pogodb bi bil ogromen); če bi se kdo od zavarovancev ali katera od zavarovalnic pritožil, bi se izvajanje takega zakona močno zavleklo; tudi ZZZS bi se moral zaradi veljavne evropske in slovenske zakonodaje preoblikovati na dve družbi: na tisto, ki bi upravljala obvezni del zavarovanja, in tisto, ki bi se ukvarjala z dopolnilnim zavarovanjem. Stroški poslovanja ZZZS bi se nedvomno povečali.

Če bi dopolnilno zavarovanje v celoti ukinili, bi za nadomestitev 420 milijonov evrov morali povečati prispevno stopnjo v bruto plačah zaposlenih, kar bi delavcem dodatno zmanjšalo denar, ki jim ostane v žepu – imeli bi še nižje plače in s tem mi, upokojenci, nižje pokojnine. Ob tem pobuda vsebuje tudi ponovno uvedbo participacije, ki pa v svojem bistvu ukinja vzajemnost. Če zdaj vsi enako plačujemo za zdravstvene storitve, pa če gremo k zdravniku ali ne, bo to breme potem plačeval samo tisti del populacije, ki bo moral k zdravniku. To so bolni in običajno starejši ljudje. Za nas taka rešitev ni pravična! Drugega žalja, iz katerega bi lahko jemali za zdravstveno blagajno, v tej državi nimamo.

Vzajemna je last vseh, ki vanjo vplačujemo premijo

Edina realna rešitev je, da ohranimo vzajemni sistem zbiranja sredstev za financiranje zdravstva v zdravstvenih zavarovalnicah. Večina upokojencev ima zavarovanje sklenjeno z Vzajemno, ki je nastala tako, da je ZZZS na podlagi zakona prenesel del svoje poslovne aktivnosti nanjo. Vsi, ki plačujemo premijo Vzajemni, smo tudi njeni solastniki.

Sporna in nevzdržna dogajanja v Vzajemni smo že predolgo samo gledali. Čas je, da nekaj ukrenemo! Obrnimo Vzajemno v pravo smer!

Žal pa je Vzajemna v zadnjih letih zaradi nesprejemljivih ravnanj in odločitev vodstva zavarovalnice bila ena glavnih medijskih tem. Najbrž ste brali, da je Vzajemna zadnja leta poslovala z dobičkom. Kako, boste rekli, odkod pa dobiček? To pomeni, da bi lahko bila premija nižja ali pa bi nam lahko plačali večji obseg zdravstvenih storitev. In tu imate popolnoma prav.

A vodstvo Vzajemne je denar namesto v pravice nas, lastnikov, vlagalo v pregrešno drag informacijski sistem (za katerega ni jasno, če ga res potrebuje), izdelala pa naj bi ga neka agencija za posredovanje pri prodaji nepremičnin (!). Vzajemna je naš denar vlagala tudi v nepremičnine na Obali in v razvoj življenjskih zavarovanj, čeprav to sploh ni namen obstoja Vzajemne. Ob naštetem gre za poskuse zdaj tega, zdaj onega vodstva družbe, da bi zavarovalnico Vzajemna privatiziralo in se finančno okoristilo pri upravljanju te velike vsote denarja, ki jo zavarovanci zberemo vsako leto!

Način odločanja v Vzajemni

Vzajemna ima več kot 900.000 zavarovancev, ki smo njeni lastniki. O rezultatih poslovanja, naložbah, obsegu kritja, višini premije in tudi o tem, kdo bo vodil družbo, odloča skupščina družbe. Skupščino Vzajemne sestavljamo vsi, ki plačujemo premijo. Ker pa je nemogoče, da bi na sejo skupščine prišli vsi, na njej sodelujejo večinoma pooblaščenca, ki ste jim nekateri v preteklosti (tega se mogoče danes niti ne spomnite) podpisali pooblastilo za zastopanje. Na skupščini Vzajemne se dogaja naslednje: o nas, naših interesih, obsegu kritja za zdravljenje, višini premije in še čem, o usodi vseh 900.000 zavarovancev, odločajo direktorji posameznih območnih enot in drugi zaposleni v Vzajemni na podlagi zbranih približno 30 tisoč pooblastil, kar predstavlja le 3 odstotke vsega članstva! Njihov interes, torej interes vodstva in zaposlenih, nikakor ne more biti enak našemu, interesu lastnikov. Tako zlorabo zaupanja zaradi lastne neaktivnosti trpimo že predolgo!

Čas je za spremembe v Vzajemni

Takšno nevzdržno in moralno sporno stanje moramo spremeniti. Dogajanja v Vzajemni sta se lotili prejšnja in sedanja vlada, večkrat celo slovenski parlament. Naposled je 17. junija letos sprejel interventni zakon z oznako ZZvar-G! Vsa pooblastila, ki so bila dana »za vedno«, so zdaj neveljavna in zbrati jih je treba znova.

Tu vstopamo mi, upokojenci, kot najbolj številčni plačniki premij v zavarovalnico Vzajemna. Zbrati moramo primerno veliko vaših pooblastil za sklic izredne skupščine lastnikov družbe, na kateri lahko stvari obrnemo v pravo smer. V ZDUS smo prepričani, da nam zaupate in boste našim zastopnikom, ki se bodo pri vas oglasili, dali pooblastilo za sklic izredne skupščine

Če nam boste podpisali pooblastilo, bo Vzajemna po skupščini s svojimi sredstvi ravnala **skrbno, v interesu vseh zavarovancev**.

in sprejem najbolj nujnih sprememb. Pri zdravju imamo enake cilje in pričakovanja. Zberimo zadostno število pooblastil in na skupščini Vzajemne obrnimo stvari v pravo smer. Z znanjem in izkušnjami, ki jih premoremo, bomo stvari peljali v dobrobit vseh zavarovancev Vzajemne!

Pooblastila dajte samo zastopnikom ZDUS!

Člani ZDUS, bodite previdni in pozorni, komu boste podpisali pooblastilo za zastopanje na skupščini Vzajemne. Mogoče bo na vaša vrata potrkal nekdo, ki ga ne poznate in bo trdil, da zastopa ZDUS in da zbira pooblastila za skupščino Vzajemne. Vaš podpis dajte samo prostovoljcu ali pooblaščenцу ZDUS, ki se bo izkazal s posebno priponko in mapo (glej fotografije desno). Da bo zbiranje pooblastil potekalo hitro in brez zapletov, vas prosimo, da poiščete vašo zavarovalno pogodbo, ki ste jo sklenili z Vzajemno, in pripravite številko pogodbe in vaše osebne podatke (EMŠO in točen naslov).

Zapišite si **številko vaše pogodbe** pri Vzajemni in jo imejte vedno s seboj v denarnici.

Zastopniki ZDUS bodo vaša pooblastila zbirali v mesecu juliju 2009, saj jih bomo prej natančno poučili o vseh podrobnostih, povezanih z zdravstvenim sistemom, poslovanjem Vzajemne in cilji, ki jih v ZDUS zasledujemo s to našo aktivnostjo. Tako vam bodo ob obisku tudi znali odgovoriti na vprašanja, ki jih boste lahko postavili.

Zdaj gre zares! Strnimo vrste in pokažimo, da znamo držati skupaj!

Upravni odbor ZDUS se s to problematiko ukvarja že dalj časa in s sprejetimi sklepi je odločil, da upokojenci aktivno posežemo v reševanje te problematike. Dobro leto smo zgolj opazovali in spremljali, od zdaj naprej pa delujemo javno in glasno. Tu ne gre za politično zgodbo, ampak za naš življenjski interes. Upokojenci, več kot 500 tisoč nas je! Združimo moči, da bomo na izredni skupščini Vzajemne začeli aktivno upravljati zavarovalnico, v katero vplačujemo premije, in od zbranega denarja iz dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja iztržili največ za vse zavarovance Vzajemne.

K prizadevanjem, da Vzajemno obrnemo v pravo smer, vabimo vse, ki delijo naše prepričanje, da je dosežena praksa pri vodenju družbe nevzdržna. Vse stanovske organizacije, društva in druge skupine - pridružite se nam pri zbiranju zahtev za sklic izredne skupščine. Skupaj bomo lažje uresničili naše skupne interese!

Na vaša vrata lahko s prošnjo za pooblastilo potrkal marsikdo. Podpišite ga samo **aktivistu ZDUS**, ki ga poznate.

mapa

priponka

Starejša generacija je vsem nam postavila zdravstveni sistem, zdravstvene domove in bolnišnice. **Mlajša generacija** lahko danes naredi vsaj to, da **starejšim pomaga** izpolniti priloženo zahtevo in jo oddati na pošto. Tako bomo začeli urejati razmere na Vzajemni.

PREJEMNIK

VZAJEMNA zdravstvena zavarovalnica, d.v.z.
Uprava družbe
Vošnjakova ulica 2
1000 Ljubljana

ZAHTEVA ZA SKLIC SKUPŠČINE VZAJEMNE ZDRAVSTVENE ZAVAROVALNICE, d.v.z.

Podpisani član VZAJEMNE Zdravstvene zavarovalnice, d.v.z.:

IME IN PRIIMEK

EMŠO

NASLOV

ŠT. ZAVAROVALNE POGODBE

skladno z drugim odstavkom 54. člena Zakona o zavarovalništvu podajam pisno zahtevo za sklic skupščine družbe za vzajemno zavarovanje VZAJEMNA Zdravstvena zavarovalnica, d.v.z., pooblašчам predsednico ZDUS dr. Matejo Kožuh Novak, dr. med., za vložitev te zahteve ter predlagam naslednji dnevni red ter predloge sklepov:

DNEVNI RED SKUPŠČINE IN PREDLOGI SKLEPOV:

- Otvoritev skupščine in izvolitev njenih organov.
PREDLOG SKLEPA:
 - Za predsednico skupščine se imenuje Branka Neffat, univ. dipl. iur., Rožna dolina cesta VII/20, 1000 Ljubljana, EMŠO: 1510952505892, za preštevalca glasov se imenujeta predstavnika družbe Ixtlan Forum d.o.o., Trdinova 4, Ljubljana.
 - Notarski zapisnik skupščine ter skupščinske sklepe bo sestavil notar Miro Košak, Trg republike 3, 1000 Ljubljana.
- Odpoklic štirih članov nadzornega sveta, ki so predstavniki članov družbe VZAJEMNA Zdravstvena zavarovalnica, d.v.z. ter imenovanje štirih novih članov nadzornega sveta, ki bodo predstavniki članov družbe.
PREDLOG SKLEPA:
 - Kot člani nadzornega sveta družbe, ki so predstavniki članov družbe se odpokličejo PRIMIC GREGOR, Pregljeva ulica 27, 1000 Ljubljana, BENČINA JOŽE, Kajuhovo naselje 6, 1330 Kočevje, SPAHER IVAN, Kal 9A, 8333 Semič ter RITUPER DEJAN, Ulica Juša Kramarja 28, 9000 Murska Sobota.
 - Za člane nadzornega sveta družbe, ki v nadzornem svetu predstavljajo člane družbe se za mandatno dobo 4 let imenujejo:
 - dr. Mateja Kožuh Novak, dr. med., Zapotok 161, 1292 Ig, EMŠO: 2603943505660;
 - Jože Bučer, univ. dipl. oec., Vegova 12B, 3000 Celje, EMŠO: 2003935500105;
 - Frančiška Četkovič, univ. dipl. oec., Panonska 8, 2000 Maribor, EMŠO: 1307944505123;
 - Tomaž Banovec, univ. dipl. geod., Vojkova 77, 1000 Ljubljana, EMŠO: 2908939500358;

OBRAZLOŽITEV: Podpisani član VZAJEMNE Zdravstvene zavarovalnice, d.v.z. ne zaupam v dosedanje delo nadzornega sveta in zato predlagam odpoklic sedanjih članov nadzornega sveta, ki so v nadzornem svetu družbe predstavljali člane zavarovalnice ter imenovanje zgoraj navedenih novih članov nadzornega sveta, ki bodo v družbi zastopali interese članov VZAJEMNE Zdravstvene zavarovalnice d.v.z.

V _____, dne 20. 7. 2009

PODPIS

(pooblastilo predsednici ZDUS-a dr. Mateji Kožuh Novak, dr. med.)

ZDUS

POOBLASTILO ZA SODNI SKLIC SKUPŠČINE

V primeru, da uprava Vzajemne Zdravstvene zavarovalnice, d.v.z. ne bo postopala v skladu z zakonom in ne bo sklicala skupščine na podlagi zahteve članov ter v rokih iz drugega odstavka 54. člena ZZavar-G, podpisani predsednico ZDUS pooblašчам dr. Matejo Kožuh Novak, dr. med., Zapotok 161, 1292 Ig, EMŠO: 2603943505660, da sklene pooblastilno razmerje z odvetnikom po svoji izbiri ter opravi vsa druga potrebna dejanja za sodno uveljavljanje zahtevka iz tretjega odstavka 54. člena Zakona o zavarovalništvu (ZZavar-G).

V _____, dne 20. 7. 2009

PODPIS

(pooblastilo predsednici ZDUS-a dr. Mateji Kožuh Novak, dr. med.)

IME IN PRIIMEK

ZDUS

VAROVANJE OSEBNIH PODATKOV

V skladu z Zakonom o varstvu osebnih podatkov dovoljujem, da se zgoraj navedeni osebni podatki iz obrazca "ZAHTEVA ZA SKLIC SKUPŠČINE VZAJEMNE ZDRAVSTVENE ZAVAROVALNICE, d.v.z.", uporabljajo v zbirki podatkov, ki jo vzpostavi, vodi in vzdržuje Zveza društev upokojencev Slovenije (ZDUS), Kebetova ul. 9, Ljubljana. ZDUS pooblašчам, da v mojem imenu od VZAJEMNE ZDRAVSTVENE ZAVAROVALNICE, d.v.z., pridobi številko moje zavarovalne pogodbe. Navedeni osebni podatki se uporabljajo z namenom obveščanja o novostih in aktivnostih združenja. ZDUS se obvezuje, da bo vse osebne podatke varoval v skladu z veljavno zakonodajo.

IME IN PRIIMEK

PODPIS

(pooblastilo ZDUS-u)

ZDUS

ZAHTEVA ZA SKLIC SKUPŠČINE VZAJEMNE ZDRAVSTVENE ZAVAROVALNICE, d.v.z.

Pravilno izpolnjena zahteva v treh korakih:

1. Ta obrazec fotokopirajte in ga ponudite v podpis tudi drugim članom vaše družine, sosedom ali sorodnikom, ki imajo sklenjeno dopolnilno zdravstveno zavarovanje pri Vzajemni.
2. Na prazna mesta vpišite potrebne podatke s TISKANIMI črkami.
3. Izpolnjene in podpisane obrazce vložite v kuverto, nanjo prilepите znamko in pošljite na naslov: ZDUS, Kebetova ulica 9, 1000 Ljubljana.

Člani ZDUS, upokoјenci in vsi drugi, ki ste člani Vzajemne! Če potrebujete pomoč pri izpolnjevanju zahteve za sklic izredne skupščine, pokličite najbližje društvo upokoјencev, kjer vam bodo radi priskočili na pomoč. Obrazec (lahko tudi več obrazcev skupaj) vložite v kuverto, nanjo prilepите znamko in jo odvrzite v najbližji poštni nabiralnik. Lahko tudi obvestite najbližje društvo upokoјencev in prišli bomo ponj v najkrajšem času.

Hvala, ker nam dajete moč, da bomo lahko začeli izpolnjevati vaše jasne zahteve. Prva izmed njih je usmeriti zavarovalnico Vzajemna v pravo smer!

Če potrebujete dodatne informacije pri izpolnjevanju zahteve, se lahko obrnete na naše predstavnike v pokajinskih zvezah društev upokoјencev:

Pomurska PZDU, Murska Sobota	(02) 52 414 42
PZDU Dolenjska, Novo mesto	(07) 302 12 45
PZDU Spodnje Podravje, Ptuj	(02) 772 88 61
PZDU Gorenjske, Kranj	(04) 236 18 70
Zgornjepodravska PZDU, Maribor	(02) 251 08 91
PZDU Sev. Primorske, Nova Gorica	(05) 302 55 13
Koroško-Šaleška PZDU, S. Gradec	(02) 884 40 60
Južno Primorska PZDU, Koper	(05) 641 97 37
PZDU Celje, Celje	(03) 427 95 40
Osrednjeslovenska PZDU, Ljubljana	(01) 430 44 10
PZDU Posavje, Krško	(07) 492 50 47
Zasavska PZDU, Trbovlje	(03) 562 12 81

Sedež ZDUS, Kebetova 9, Ljubljana (01) 515 29 57

ZDUS

Spremljajoče dejavnosti ZDUS *

Minister B. Miklavčič obiskal ZDUS

Minister za zdravje Borut Miklavčič in svetovalec dr. Martin Toth sta v sredini junija na Zvezi društev upokojencev Slovenije vodstvu te najštevilnejše organizacije civilne družbe predstavila predlog zakona o zdravstveni dejavnosti. Zakon namreč poskuša vnovič spraviti v red v zadnjih letih vse bolj razglašeno zdravstvo.

Predstavniki 22 organizacij civilne družbe, vključno z največjima - Zvezo društev upokojencev Slovenije in sindikati, ki zastopajo več kot 740 tisoč zavarovancev, so namreč pred tednom podpisali skupen poziv javnosti, da je treba ločiti javno in zasebno zdravstvo. Le taka ureditev lahko po mnenju civilne družbe zagotovi vsem prebivalcem enak dostop do storitev javnega zdravstva.

Minister Miklavčič je ob koncu predstavitve zaprosil predstavnike ZDUS za podporo, saj pričakuje, da se bo ministrstvo znašlo pod hudimi pritiski zasebnega zdravstva, ki bo skušalo omeščati določila v zakonskem predlogu. Po njegovih besedah predlagatelji tudi sicer pričakujejo največ podpore prav v civilni družbi, zato je po predstavitvi predloga zakona v državnem zboru kot prve obiskal prav njih.

Nekaj poudarkov iz ministrovih besed

- V Sloveniji imamo 10 splošnih bolnišnic, 14 specialnih bolnišnic, 2 klinična centra in 1 zasebno bolnišnico.
- Na 1000 prebivalcev ima Slovenija 4,67 bolniške postelje, kar je manj od evropskega povprečja (5,71 po podatkih Evropskega urada SZO za leto 2006), pa še vedno več, kot jih imajo Italija, Nizozemska, Španija, Norveška in Portugalska.
- V bolnišnicah je leta 2007 delalo 2141 zdravnikov.
- Število »čistih« zasebnikov, ki delajo izključno na trgu, je v Sloveniji majhno: vsega 151 zobozdravnikov in 40 zdravnikov različnih specialnosti.
- Zaradi staranja pričakujemo do leta 2050 že 31 odstotkov starejših od 65 let.
- Zakon namerava celovito urediti podeljevanje koncesij in jasno določiti javni interes in razmejiti javno in zasebno zdravstveno dejavnost.
- Zakon predvideva novo določitev vloge zdravniške zbornice in drugih.

Končana seminarja za koordinatorje

Konec meseca maja in v začetku junija se je v Novem mestu in v Poljčah kakih sto koordinatorjev, ki vodijo projekt Starejši za večjo kakovost življenja doma, udeležilo rednega letnega usposabljanja, kjer jih strokovnjaki z različnih področij seznanijo z novostmi na področju komuniciranja, medgeneracijskega sodelovanja, dela z dementnimi osebami in s problemi nasilja nad starejšimi.

Gostitelji iz Novega mesta so udeležence izobraževanja povabili

še na splavarjenje po Krki in na ogled muzeja, medtem ko so koordinataorji, ki so bili na izobraževanju v Poljčah, obiskali psihiatrično bolnišnico Begunje in galerijo bratov Avsenik.

Zbrane sta pozdravila in se jim zahvalila za njihovo požrtvovalnost predsednica in podpredsednik Zveze društev upokojencev Slovenije dr. Mateja Kožuh Novak in Aldo Ternovec.

Ločena obiska evropskih kandidatov

Nekaj dni pred volitvami v evropski parlament je predsednica ZDUS dr. Mateja Kožuh Novak na njihovo željo sprejela kandidate SD in LDS za evropske poslance, jih seznanila z delovanjem ZDUS in jih ločeno pozvala, naj se v evropskem parlamentu postavijo po robu idejam neoliberalizma.

Med ločenima pogovoroma je dr. Mateja Kožuh Novak poudarila pomen medgeneracijskega sožitja, vseživljenjskega učenja in socialne vključenosti upokojencev. Poudarila je, »... da smo upokojenci tudi vir delovnih mest, saj pokojnine porabimo predvsem za hrano in stanovanja«.

Predstavniki ZDUS so kandidate za evropske poslance obeh strank ločeno seznanili še s pomenom prostovoljnega dela in jim postregli s podatkom, da so člani ZDUS v minulem letu opravili več kot 300 tisoč ur prostovoljnega dela za tiste, ki najbolj potrebujejo pomoč. Po prepričanju dr. Mateje Kožuh Novak za ZDUS ostaja glavni problem osnutek zakona o zdravstveni negi, proti kateremu sama kot nekdanja zdravnica ostro protestira. To ZDUS pričakuje tudi od vseh poslancev državnega zbora in evropskih poslancev.

Za konec obeh pogovorov je predsednica ZDUS dr. Mateja Kožuh Novak na kandidate za evropske poslance naslovila željo, da jim po izvolitvi v Evropski parlament pomagajo najti sredstva za projekte, saj »... v ZDUS že uresničujemo kakovostne in uporabne programe, a zelo težko pridemo do sredstev, ki so namenjena za tovrstne programe«.

Evropski poslanec Jelko Kacin se zaveda problema črpanja EU sredstev in je, kot povedal, že večkrat opozoril, da ima Slovenija po lastni krivdi težave pri pridobivanju evropskega denarja »ki pa ni evropski denar, pač pa slovenski denar, vplačan v evropski proračun.«

* Zapisnika imamo dva in ju bomo z drugimi objavili v avgustovski številki ZDUS plusa.

ZDUS

Obiskujte strani www.zdus-zveza.si

Slovenija je s 1. majem 2004 postala članica Evropske unije.

Ta stran je delno plačana s sredstvi programa, s katerim želi slovenska vlada prispevati k obveščeni, razumevanju in javni razpravi o članstvu v EU ter o vseh posledicah članstva za življenje slovenskih državljanov in državljanek. Program obveščanja izvaja Urad Vlade RS za komuniciranje.

Vaša vprašanja so vedno dobrodošla na evrofonu 080 2002, v evronabiralniku, Gregorčičeva 25, 1000 Ljubljana, na elektronskem naslovu evrofon@gov.si in na domači strani <http://evropa.gov.si>, kjer so vam na voljo tudi informacije.

Učenje po meri starejših ljudi

Izšli sta knjižica in zgoščenka Učenje po meri starejših ljudi, končni produkt mednarodnega projekta LENA (Learning in the post professional phase – Učenje po upokojitvi), v katerem smo ob partnerjih iz Avstrije, Češke, Nemčije, Italije, Portugalske in Velike Britanije sodelovali tudi Slovenci, konkretno Zveza društev upokojencev Slovenije z nosilko projekta univ. dipl. pedagoginjo Ireno Levičnik, sicer predsednico komisije ZDUS za izobraževanje.

Evropska populacija se hitro stara, vseživljenjsko učenje pa je eden ključnih dejavnikov, ki prispevajo k dobremu počutju v starosti in je pomemben za ohranjanje zdravja. LENA je bil mednarodni evropski projekt, ki sta ga denarno podpirali Evropska komisija in avstrijsko ministrstvo za socialno varnost, generacije in varovanje potrošnikov. Cilj projekta je izdelati program za vseživljenjsko učenje starejših po njihovi meri.

Projekt se je osredotočil na ustvarjanje modulov učenja, ki krepijo sposobnosti posameznika za pravilno odločanje, sodelovanje, izboljšanje samozavesti ter pripomorejo k vzdrževanju dobrega fizičnega in duševnega počutja v poznejših letih.

S tem, ko je projektna skupina prenesla težišče izobraževanja z učitelja na udeležence učenja, je skupina razvila vseevropski pristop k učenju, ki vključuje starejše osebe v vse faze procesa. Partnerji so se osredotočili predvsem na potrebe starejših oseb, ki imajo različne potrebe po učenju.

Gradivo projekta LENA je sestavljeno iz dveh delov. Prvi del je priročnik, drugi pa zgoščenka z viri. Poleg tega so informacije na voljo še na naši spletni strani www.zdus-zveza.si in mednarodni www.lisa-net.info.

Priročnik je razdeljen na osem delov: uvod predstavlja kontekst in ozadje dela, razvoj učnega načrta pojasnjuje osnovne koncepte in načela, na katerih temelji učni program LENA, učni program LENA pa daje splošne in natančne informacije o delu s ciljnim skupinami. Povedanemu sledijo moduli, ki jih je razvila skupina LENA kot rezultat dejavnosti ciljnih skupin.

Slovenski prispevek ima naslov varni – čili in zdravi ali kaj lahko

storim za lastno varnost in kako. Avtorji prispevkov, ki jih je zbrala in uredila Irena Levičnik, pa so profesorica gospodinjstva Marta Hrovatin, prometna strokovnjaka Dušan Črnilogar in Ivan Mezek, oba s policijske postaje Ljubljana, dr. Evita Leskošek z instituta za zdravje ter profesor za tehnologijo in komunikacije Tomaž Skulj.

AGE* sprejel deklaracijo o delu v prihodnje

Na generalni skupščini maja 2009 so člani AGE sprejeli deklaracijo z okvirnimi priporočili za delo v prihodnjih nekaj letih.

S tem povezano AGE poziva k:

- odpravi obvezne upokojitvene starostne omejitve za upokojitev,
- oblikovanju zavezujočih evropskih standardov kakovosti za dolgoročno oskrbo in
- proglasitvi leta 2012 za leto aktivnega staranja in medgeneracijskega sodelovanja.

Zdajšnja demografska realnost v povezavi s finančno in ekonomsko krizo lahko povzroči trenja med generacijami, zato je nujen temeljit razmislek o načinu delovanja družbe. Evropska družba se v zadnjih letih, celo mesecih hitro spreminja in se tudi različno odziva. Ekonomski, davčni in socialni sistemi se v posameznih državah članicah evropske skupnosti razlikujejo, vsi pa temeljijo na solidarnosti med državljani in med generacijami.

V vseh pokojninskih reformah morata prevladati pozitiven odnos do staranja in do dostojanstva starejših. AGE meni, da na medgeneracijsko solidarnost ne smemo gledati samo z denarne plati, ampak širše, saj vključuje vse oblike sodelovanja in spodbuja k boljšemu razumevanju potreb in pričakovanj vseh starostnih skupin. Spremembe v starostni strukturi prebivalstva bodo močno vplivale na odnose med generacijami, zato je treba vnovič pretehtati in dopolniti koncept medgeneracijskega sodelovanja.

Zdajšnja finančna kriza je pokazala, da je najboljša rešitev trden državno reguliran pokojninski sistem. Države članice pa naj iščejo še drugačne možnosti za dopolnjevanje tega sistema, da bomo zagotovili dolgoročno finančno vzdržnost in pravičnejšo razdelitev bogastva med mladimi in starimi ter revnimi in bogatimi državljani.

Zagotoviti je treba tvoren dialog med generacijami, vlade pa morajo biti še posebej pozorne na bolj ranljive skupine, kot so ženske, brezposelni, migranti, pa tudi tisti, ki so pustili službo, da bi lahko skrbeli za bolne in starejše.

Sprejeti je treba ukrepe in nove rešitve, ki bodo povečali zaposljivost starejših. Delavce, starejše od 45 let, je kriza prizadela bolj kot karkoli.

AGE zato predlaga odpravo obvezne upokojitvene starostne omejitve. To naj bi nadomestili s prožnejšim upokojevanjem.

• Delavcem je treba omogočiti, da lahko samostojno odločajo o načinu odhoda v pokoj; postopoma, delo s skrajšanim delovnim časom ipd.

• Pred negativnimi učinki krize je treba še posebej zaščititi najbolj ranljive skupine prebivalstva - tiste z nizkimi dohodki, starejše ženske in migrante. Zagotoviti je treba ustrezne dohodke vsem starejšim, saj je revščina najpogostejši vzrok za socialno izključenost.

• Vsak naj ima pravico do dostojnega bivališča, zato je treba investirati v gradnjo takih stanovanj, ki bodo prilagojena potrebam starejših

in ki bodo zagotavljala, da bodo starejši čim dlje ostajali doma.

- Javni prevoz naj bo dostopen, subvencioniran ali celo brezplačen za starejše, saj je to najpomembnejši element za mobilnost in za vključevanje starejših v lokalno življenje. Evropski strukturni skladi naj bi državam članicam pomagali udejaniti ta predlog.
- Vsak naj ima dostop do zdravstvenih storitev po dostopni ceni. V času omejenih finančnih virov je treba kot prednostno nalogo določiti promocijo zdravja in zdravega način življenja. Izboljšati se mora status tistih, ki skrbijo za stare in bolne. Zavarovalnice naj odpravijo diskriminacijo na podlagi starosti in spola.
- Z uporabo t. i. odprte metode koordinacije naj države članice okrepijo civilni dialog na lokalni in na nacionalni ravni.
- AGE predlaga sprejem in promocijo akcijskega plana za starejše v kriznih razmerah, ki ga je objavila Svetovna zdravstvena organizacija. Finančna in ekonomska kriza sta še poglobili težave, ki jih prinaša staranje prebivalstva. Razvoj usklajenih politik mora biti osredotočen na izrabo zmogljivosti in prispevka, ki ga lahko nudijo starejši. Leto 2012 naj bo zato mednarodno leto aktivnega staranja in medgeneracijske solidarnosti.

**AGE je evropska ustanova, ki povezuje organizacije in društva starejših. Neposredno zastopa 22 milijonov članov, posredno pa je glasnik 150 milijonov prebivalcev Evrope, starejših od 50 let. AGE se predvsem zavzema za uveljavljanje vseh pravic, ki določajo ali omogočajo kakovostno življenje starejših.*

(Prevedla: Alenka Ogrin)

AGE pozdravlja pobudo Evropske komisije

AGE pozdravlja pobudo Evropske komisije, ki je kot priznanje za prostovoljno delo več kot 100 milijonov Evropejcev leto 2011 razglasila za evropsko leto prostovoljstva. AGE hkrati poziva evropski svet in evropski parlament, da zagotovita še potrebna sredstva.

Starejši lahko v skladu s strategijo zdravega staranja in socialne povezanosti prispevajo pomemben delež k evropskim socialnim, kulturnim in okoljevarstvenim prizadevanjem. Prostovoljstvo s tem dobiva nove razsežnosti, ki bogatijo družbo s solidarnostjo in z medgeneracijskim sodelovanjem. Skupne aktivnosti za izboljševanje okolja so najboljši dokaz zgledega sodelovanja ljudi več generacij.

Za uspešno uresničevanje projekta bo k sodelovanju potrebno pritegniti pristojne evropske institucije, vlade držav članic, lokalne oblasti, prostovoljske organizacije, zasebni sektor in medije. AGE kot organizacija civilne družbe pričakuje, da se bo od leta 2011 okreplil občutek solidarnost za soljudi in da se bo izboljšalo medgeneracijsko sodelovanje, kar naj bi bila neke vrste prelomnica v zavesti in delovanju slehernega Evropejca.

AGE tudi meni, da bo leto 2011 kot leto prostovoljstva vsebinsko utrla pot letu 2012, ki naj bi bilo leto aktivnega staranja in medgeneracijskega sodelovanja. To bi bila hkrati dobra iztočnica za prijavo programa Evropski komisiji in za oblikovanje ustrezne delovne skupine.

(Prevedel Milan Zabavnik)

4 ROVAT JANEZ
TOMI BRAMBARA
CAN KAR Slavica
Dobro Derko
Linoune Franc
Razyma K. Franc
Slos Juan Lopez
Stvarnik Fran
Dokoznik Mela
Adele Mary
Epibok Fran
Marcela Rita
Rakun Ivan
Zepin Bojic
Anul Fran
Luisa Viktorija
Prokhit Ivanha
Godec Franc
Gorjanc
Kobal Fran
Loul Louho

ZA ZDRAVE ODLOČITVE

V TRIGLAV, Zdravstveni zavarovalnici, d.d., smo partner različnih projektov, ki podpirajo zdrav način življenja. Prizadevamo si graditi zavest o njegovem pomenu in v čim večji meri ozaveščati ljudi o različnih možnostih za doseganje boljše kakovosti življenja.

Informacije o možnostih za bolj zdravo življenje so danes dostopne prek novih, spletnih medijev. Z Zavodom Med.Over.Net nas povezuje pokroviteljstvo njegovega dobro obiskanega zdravstvenega portala www.mon.si, ki je stičišče dobrih praks in odgovorov, povezanih z zdravjem. Na forumu »Prostovoljna zdravstvena zavarovanja« pa naši svetovalci pomagajo obiskovalcem portala pri reševanju vprašanj ali morebitnih težav s področja zdravstvenih zavarovanj.

TRIGLAV, Zdravstvena zavarovalnica, d.d., je tudi generalna pokroviteljica Fundacije Z glavo na zabavo, ki opozarja predvsem na škodljiv vpliv uživanja alkohola na zdravje in varnost v prometu. Za letošnje zabavno-izobraževalne dogodke, ki jih organizira ali na njih ak-

tivno nastopa fundacija, smo pripravili nagradno igro. Podelili bomo veliko nagrado - nepozabno potovanje, v sodelovanju z Zavarovalnico Triglav pa bomo na ogled svetovnega prvenstva v poletih v Planici 2010 odpeljali tudi cel avtobus nagrajencev.

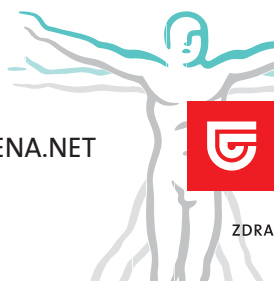
V TRIGLAV, Zdravstveni zavarovalnici, d.d., podpiramo zdrave odločitve, zato bomo tudi v prihodnje partner pri projektih, ki spodbujajo zdrav način življenja. Med njimi je tudi slovenski nacionalni projekt »Zdravo društvo«, kjer že vrsto let sodelujemo kot sponzor pri uveljavljanju posamezniku prilagojene, organizirane in strokovno vodene športne vadbe. Možnosti za vadbo v športnih društvih, ki so že prejela znak »Zdravo društvo«, si lahko ogledate na www.sportna-unija.si.

Promocijsko sporočilo

Ponudbo TRIGLAV, Zdravstvene zavarovalnice, d.d., lahko preverite v najbližji poslovalnici Skupine Triglav v vašem kraju, na spletni strani www.zdravstvena.net in brezplačni modri številki 080 26 64, kjer smo vam vedno na voljo.

WWW.ZDRAVSTVENA.NET

triglav

ZDRAVSTVENA ZAVAROVALNICA, d. d.

MODRA ŠTEVILKA
080 26 64